

Fons de l'Arxiu Gavin

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Monestir de les Avellanes (Ctra. C-12 PK 181 - 25612 Os de Balaguer)
Alçada:	226
Coordenades:	
Latitud:	41.70094
Longitud:	1.8745
UTM Est (X):	406353
UTM Nord (Y):	4617185

Classificació

Número de fitxa	08182 - 294
Àmbit:	Patrimoni documental
Tipologia	Fons documental
Estil / època:	Contemporani
Segle	XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Física
Accés	Restringit
Ús actual:	Científic
Titularitat	Privada accessible
Titular:	Arxiu Gavin (Ctra. C-12 PK 181 - 25612 Os de Balaguer)
Autoria de la fitxa	Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa:	dt., 14/08/2018 - 02:00

Descripció

El fons referent a Pont de Vilomara i Rocafort que es pot trobar en l'Arxiu Gavín està integrat per una col·lecció de fotografies i postals, una petita mostra de goigs d' advocacions de les esglésies i capelles del

municipi i un conjunt d'articles i documentació escrita diversa. Pel que fa a les fotografies, hi ha més de 600 imatges, entre fotografies en blanc i negre, en color i postals. El grup més antic és el de les esglésies de Rocafort i Pont: Santa Maria, Sant Pere d'Oristrell, Sant Romà de Roviralta, Santa Magdalena, també del Castell. Són fotografies en blanc i negre datades entre finals dels anys 60 del segle XX i 1979, fruit del treball de camp de Josep Maria Gavín. Josep Sansalvador, col·laborador de l'arxiu és l'autor de 200 fotografies en color, també de les esglésies del municipi. Totes les de Josep Maria Gavín i alguna de Josep Sansalvador estan classificades en àlbums amb el núm. 6, corresponent a la comarca del Bages. Cal afegir 340 fotografies procedents del fons Ramon Centelles que foren donades a l'arxiu Gavín. Estan agrupades per temàtiques, com l'arquitectura rural (tines i barraques), l'església de Santa Maria de Rocafort, el Pont de Vilomara, la flora, o els masos com el Flequer o Can Casassaies, on destaca un conjunt de fotografies d'una excavació amb la descoberta d'un antic trull d'oli amb la base de la premsa. Però sobretot, destaca perquè hi ha 75 fotografies de tines fetes entre els anys 2000 i 2006, 14 d'elles del procés de restauració. Així com 18 fotografies de barraques de vinya. També trobem, fruit de diverses donacions, 42 postals i fotografies diverses en blanc i negre i en color. Destaquen fotografies de Can Casassaies, les Grauetes i el Mas Cornadelles. A més de les imatges, disposa d'una petita mostra de cinc goigs que comprenen, un goig en "alabansa del gloriós príncep dels apòstol Pere", còpia de l'original imprès a Manresa, impremta de Joseph Abadal l'any 1879; un goig "a la llaor de Santa Maria Magdalena compatrona de Pont de Vilomara", imprès a Manresa a la impremta i llibreria de Josep Roca l'any 1930; 3 exemplars dedicats a la Mare de Déu de Montserrat, "Goig en llaor de la Mare de Déu de Montserrat que es venerava en la Capella del Marquet, Parròquia del Pont de Vilomara, Bisbat de Vic", de l'any 1957. Finalment, classificats temàticament en una caixa, es guarden 110 articles de premsa i fulletons turístics des dels anys 1970, acords municipals, publicacions del museu o l'informe per adoptar l'escut heràldic.

Observacions:

L'Arxiu Gavín ha definit el seu fons segons l'activitat generada per Josep Maria Gavín. La naturalesa d'aquest fons recull documentació de temàtica religiosa, així com de cultura popular catalana. Actualment l'arxiu conserva 48 col·leccions diferents, que ocupen aproximadament 1500 metres lineals. La tipologia dels documents també és diversa, ja que conserva documentació en suport paper, de formats diversos, mapes, imatges en format de fotografies, diapositives i postals, i finalment objectes. El fons de l'Arxiu Gavín es divideix en tres grans apartats, Fons documentals, Col·leccions i Biblioteca. Els fons documentals d'arxiu, contenen la documentació relacionada amb la tasca de crear o recollir documents sobre pobles, esglésies i personatges de Catalunya: Fons de pobles i comarques de Catalunya (FPC); Fons de l'inventari d'esglésies de Catalunya (IEC); Fons de personatges celebres catalans (PCC). L'Inventari d'esglésies és l'obra mestra d'en Josep Maria Gavín. Aquest és el testimoni fotogràfic de 26.444 fons temàtics de l'Arxiu Gavín edificis religiosos. Actualment s'està treballant de nou en l'actualització de l'inventari. El fons conté imatges d'esglésies, capelles, monestirs, priorats, convents, ermites, santuaris, cartoixes, catedrals, oratoris privats, oratoris públics, etc., o sia, qualsevol edifici religiós (catòlic) de Catalunya. I s'entén la Catalunya Gran, amb les comarques franceses, Andorra i Franja de Ponent. Segons la Library of Congress de Washington, és l'únic inventari exhaustiu que existeix de tota una nació.

Història

L'Arxiu Gavín és un arxiu generat per la iniciativa personal de Josep Maria Gavín i Barceló. Va néixer a Barcelona, el 21 de juny de 1930 i de ben petit comença a ser un aferrissat col·leccionista. Als quatre anys comença la seva col·lecció d'estampes de Sant Josep. Estudià al col·legi Balmes del Pp. Escolapis fins l'any 1945 i després d'algunes feinetes, entrà a treballar a La Caixa de Pensions l'any 1949. Després d'algunes experiències com a actor (de pastorets i de films), l'any 1952 fa el servei militar, i allà exerceix, com no, de

fotògraf. Anys després, el 1966, entra com a soci de la UEC, i allà coneix a estudiosos que li ajuden a cercar esglésies als llibres. Com a resultat d'aquest ímpetu primerenc, l'any 1978 surt el primer volum de l'Inventari d'Esglésies. L'any 1979 és nomenat President dels Amics de l'Art Romànic de Barcelona, càrrec que ocupa durant 4 anys. De la mateixa manera, és nomenat Vicepresident de l'Ateneu Santcugatenc, fins el 1989. L'any 1984 obté la Creu de Sant Jordi, al mateix temps la seva situació laboral li permet dedicar-se a temps complet a la tasca de l'arxiu. A més al llarg de la seva trajectòria ha rebut diversos guardons, entre els quals, quatre Guinness. A inicis del anys vuitanta Gavín fa donació a la Generalitat del fons de l'arxiu que tenia fins llavors. Des dels anys vuitanta fins al canvi de mil·lenni l'arxiu creix molt, de fet arriba a triplicar el volum de documentació del seu fons. A causa d'això es veu obligat a buscar una nova ubicació tant per a emmagatzemar la documentació com per a garantir la continuïtat de l'arxiu. Fins aleshores estava a Valldoreix (Vallès occidental). Després d'un llarg període buscant nova ubicació, Gavín es posa en contacte amb l'Institut de Germans Maristes de Catalunya, amb el qual arriben a un acord. A finals del 2006 s'acaben les obres de l'edifici que allotjarà l'arxiu al Monestir de les Avellanes i es fa el trasllat de gran part de la documentació. El juny del 2007 se signa l'acord per tal que tot l'arxiu es conservés al Monestir de les Avellanes. El 4 d'octubre del 2008 es va inaugurar oficialment la nova seu.

Bibliografia

GAVIN, Josep Maria (1984) Inventari d'esglésies. Bages. Vol. 5. Artestudio edicions. Barcelona.
<http://arxiugavin.wordpress.com>